

ÎNCHEIERE

06 februarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Igor Svernei, reprezentat de avocatul Igor Gargaun,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Svernei împotriva Cristinei Svernei și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei privind recunoașterea egalității drepturilor părintești față de copilul minor XXX, obligarea Cristinei Svernei să nu împiedice sub nici o formă contactul reclamantului cu copilul minor, anularea deciziei nr. 94 a Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei din 26 ianuarie 2015, obligarea Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei să examineze cererea lui Igor Svernei nr. 1161 din 26 august 2015,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 25.09.2015, Igor Svernei a adresat cerere de chemare în judecată solicitând obligarea Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei să examineze cererea nr. 1161 din 26 august 2015, cu emiterea unei decizii prin care să fie soluționat litigiul privind exercitarea drepturilor părintești în privința copilului minor XXX, născut la XXX.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 26 august 2015 a adresat cerere către Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei prin care a solicitat întocmirea unui grafic care i-ar permite exercitarea drepturilor părintești în condiții de egalitate cu Cristina Svernei (Railean), în așa fel încât să nu i se interzică să-l ia pe fiul XXX, născut la XXX, la domiciliul său, să meargă cu copilul minor la părinții săi, bunei lui XXX, să aibă posibilitate să exercite și alte drepturi privind educația și îngrijirea fiului comun.

La 23 septembrie 2015, prin scrisoarea nr.1217 a Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei din cadrul Consiliului Raional Orhei, s-a refuzat examinarea cererii, motivând că aceasta nu ar conține argumente și informații noi.

Deși, în răspunsul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei se face referire la art. 20 din Legea cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994, nu se indică care cerere anterioară, pretinsă a fi soluționată, ar conține aceleași solicitări

invocate în cererea nr. 1161 din 26 august 2015. Prin răspunsul superficial se constată faptul că reprezentanții Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei s-au eschivat de a interveni în soluționarea litigiului apărut între părinți cu privire la exercitarea drepturilor părintești.

Necesitatea solicitării de intervenție și de soluționare a litigiului a fost din motivul că dânsul a aflat că mama copilului în fiecare zi pleacă la studii în or. Chișinău, iar în zilele de odihnă s-a angajat la serviciu, în așa fel încât fiul minor de un an și cinci luni este abandonat zilnic, lăsat în grija bunelor și a persoanelor străine, care activează la întreprinderea lui Railean Boris, tatăl Cristinei Svernei. Copilul nu este lăsat să fie consultat de specialiștii medicali propuși de dânsul. Cristina Svernei i-a interzis categoric să participe la educația și creșterea fiului comun, refuză să-l prezinte la solicitarea legitimă.

Nu-și poate vizita fiul la domiciliul lui Railean Boris, tatăl Cristinei Svernei și proprietarul casei unde este ținut fiul său, din motiv că este în conflict cu acesta, în zilele de vizită a fost agresat fizic de mai multe ori, anterior fiind și alungat din casă. În orele de vizită stabilite de autoritatea tutelară, în curtea și casa lui Railean Boris sunt invitate intenționat persoane necunoscute, ostile față de dânsul, fapt ce împiedică întrevăderea liberă cu fiul său la domiciliul lui Railean Boris.

A indicat că, dânsul are drepturi și obligații egale cu ale mamei față de fiul minor XXX. La fel are dreptul de a educa fiul conform propriilor convingeri, indiferent de faptul că acesta a fost luat forțat de la domiciliu și locuiește separat, iar autoritatea tutelară, în cazul dat, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei, are obligația să intervină și să soluționeze litigiul la solicitarea oricăror dintre părinți.

A menționat că, refuzul superficial al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei afectează grav dreptul său de tată, cât și drepturile fiului său și anume, dreptul de a-și cunoaște ambii părinți, de a beneficia de grija ambilor părinți, de a coabita, inclusiv cu dânsul, în condiții egale de coabitare cu mama, dreptul la educație din partea ambilor părinți, dreptul de a comunica cu ambii părinți, dreptul de a comunica cu bunicii, frații, surorile și cu celelalte rude.

La 14 ianuarie 2016, Igor Svernei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Svernei, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei privind exercitarea drepturilor părintești.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 20 iulie 2013, a fost înregistrată căsătoria cu Cristina Svernei, iar la XXX s-a născut copilul comun XXX.

La 05 iulie 2014 Cristina Svernei fără explicații a abandonat domiciliul și fără consimțământul său a luat copilul minor, plecând la părinții ei în orașul Orhei. Fiind revoltat de un asemenea comportament inadmisibil și îngrijorat pentru fiul său, care avea numai două luni de la naștere, a plecat de urgență la părinții Cristinei Svernei în or. Orhei să afle motivul plecării soției, totodată să-și aducă familia acasă. De îndată ce l-au văzut, aceștia au devenit agresivi, l-au bruscat din prag și i-au declarat că nu își va mai vedea copilul niciodată, l-au amenințat să-i plătească Cristinei Svernei anumite sume de bani.

A apelat la Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei din or. Orhei reclamând comportamentul inadecvat și deviant al soției sale, însă aceștia au ignorat obiecțiile sale, inclusiv scrisorile din partea Inspectoratului de Poliție Orhei cu solicitarea de a interveni de urgență. Până în prezent angajații acestei direcții au ignorat toate sesizările și refuză să soluționeze litigiile apărute între dânsul și Cristina Svernei privind exercitarea drepturilor părintești.

În tot acest timp, cât fiul minor este ținut forțat la domiciliul lui Railean Boris, a încercat de mai multe ori să afle în ce stare este fiul minor și să-l vadă, însă permanent a fost bruscat, amenințat și agresat de tatăl Cristinei Svernei, fapt pentru care acesta a fost sancționat de mai multe ori.

La fel și în privința Cristinei Svernei au fost întocmite mai multe procese-verbale de constatare a faptei de împiedicare neîntemeiată a comunicării reclamantului cu fiul minor XXX.

Astfel, Igor Svernei a solicitat obligarea Cristinei Svernei să nu împiedice contactul său cu copilul minor comun, XXX, născut la XXX sub nici o formă.

Prin încheierea din 08 februarie 2016 a Judecătorei Orhei, s-a conexas într-un singur proces cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Svernei împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei privind contestarea actului administrativ și cauza civilă la cererea de chemare în judecată a reclamantului Igor Svernei împotriva Cristinei Svernei cu privire la exercitarea drepturilor părintești (f.d. 66, vol. I).

În ședința de judecată reclamantul Igor Svernei a înaintat cereri privind modificarea temeiurilor și mărirea cuantumului pretențiilor din cererea privind exercitarea drepturilor părintești.

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Svernei împotriva pârșilor Cristina Svernei și Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei privind recunoașterea egalității drepturilor părintești a reclamantului față de copilul său XXX, născut la XXX, obligarea Cristinei Svernei să nu împiedice sub nici o formă contactul reclamantului cu copilul minor XXX, născut la XXX, anularea deciziei nr. 94 a Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei din 26 ianuarie 2015 și obligarea să examineze cererea lui Svernei Igor nr. 1161 din 26 august 2015.

S-a obligat Cristina Svernei să nu împiedice sub nici o formă contactul lui Igor Svernei cu copilul minor XXX, născut la XXX.

S-a anulat decizia autorității tutelare a Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei nr. 94 din 26 ianuarie 2015 și s-a obligat Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei să examineze cererea lui Igor Svernei nr. 1161 din 26 august 2015.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Svernei împotriva pârșilor Cristina Svernei și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei în partea recunoașterii egalității drepturilor părintești a reclamantului față de copilul său XXX, născut la XXX.

Pentru a decide astfel instanța de fond a constatat că Cristina Svernei a dat dovadă de un comportament inadecvat față de reclamantul Igor Svernei ce se manifestă prin îngrădirea drepturilor părintești garantate prin lege. Diversele argumente, aduse de pârâtă pentru a periclita întâlnirile copilului cu tatăl său, îndepărtează copilul de tată, ceea ce va constitui o traumă psihologică pentru copil în viitor. În consecință, acționând în interesul superior al copilului XXX, instanța a considerat că pârâta Cristina Svernei nu trebuie să împiedice sub nici o formă contactul copilului minor cu tatăl Igor Svernei.

Prin acțiunile Cristinei Svernei de neexecutare a graficului stabilit de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei, pe care instanța l-a considerat abuziv, Cristina Svernei a încălcat prevederile art.8 CEDO – dreptul la respectarea vieții

private și de familie, inclusiv art.9 din Convenția ONU, privind drepturile copilului, separând abuziv minorul de tatăl său.

Cât privește legalitatea deciziei autorității tutelare a Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei nr.94 din 26 ianuarie 2015, instanța de fond a constatat că de la adoptarea acestei decizii și până la adresarea repetată a reclamantului Igor Svernei către Direcție au trecut șapte luni, în care reclamantul nu a avut posibilitatea reală de a comunica cu copilul minor. Respectiv, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei urma să cerceteze motivul și circumstanțele care l-au determinat pe reclamant de a se adresa repetat la 26 august 2015 către autoritatea tutelară.

Referitor la pretenția reclamantului în partea recunoașterii egalității drepturilor părintești ale reclamantului față de copilul său XXX, instanța a reținut că drepturile părintești a unui părinte în raport cu celălalt părinte sunt recunoscute de lege și nu este necesar ca instanța să recunoască existența unui drept recunoscut prin efectul legii.

Prin decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei.

S-a admis cererea de apel declarată de avocatul Belinschi Maxim, în interesele apelantei Svernei Cristina.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 13 noiembrie 2017 în partea admiterii pretenției privind anularea deciziei Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei nr. 94 din 26 ianuarie 2015, cu adoptarea în această parte a unei hotărâri noi sub formă de încheiere, prin care s-a scos de pe rol cerința dată pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară.

S-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată în partea capătului de cerere ce ține de obligarea lui Svernei Cristina să nu împiedice sub nici o formă contactul lui Svernei Igor cu copilul minor XXX.

În rest, hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 13 noiembrie 2017 s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a conchis că în contextul în care decizia contestată de Igor Svernei este un act administrativ individual, pentru anularea acesteia se impunea obligația acestuia de a respecta calea prealabilă, extrajudiciară, de soluționare a litigiului, expres prevăzută de Legea contenciosului administrativ.

Astfel, Igor Svernei nu a prezentat instanței nici o cerere prealabilă prin care ar fi solicitat pe cale extrajudiciară anularea deciziei Direcției Generale Asistență Socială și Protecția a Familiei Orhei nr. 94 din 26 ianuarie 2015. Or, cererile adresate Direcției nominalizate, nu conțineau solicitarea de anulare a deciziei și astfel, acestea nu pot fi reținute ca fiind o confirmare a respectării căii prealabile.

Colegiul a constatat că în speță se întrunesc temeiurile legale instituite de art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă pentru scoaterea de pe rol a cerinței în partea anulării deciziei Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei nr. 94 din 26 ianuarie 2015.

Cu referire la pretențiile admise de instanța de fond privind obligarea Cristinei Svernei de a nu împiedica sub nici o formă contactul lui Svernei Igor cu copilul minor XXX, Colegiul a reținut că instanța de judecată nu este îndreptățită prin hotărâre judecătorească, eventual executorie silit, să oblige sub formă absolută

părintele cu care locuiește minorul să nu împiedice contactul celuilalt părinte cu copilul minor.

Colegiul a constatat că soluția primei instanțe contravine dispozițiilor imperative ale art. 64 alin. (1) Codul familiei din care considerente a fost casată.

La data de 13 decembrie 2018 Igor Svernei a declarat recurs împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea în care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată privind obligarea Cristinei Svernei de a nu împiedica sub nici o formă contactul lui Svernei Igor cu copilul minor XXX, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de menținere a hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului recurentul a indicat prevederile art. 432 alin. (1), alin. (2) lit. a), c), alin. (3) lit. f) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia cu încălcarea competenței jurisdicționale, ce a determinat existența a două soluții contradictorii în aceeași cauză cu privire la obligarea Cristinei Svernei, una a instanței de fond din 13 noiembrie 2017 în partea în care a fost admisă cererea de chemare în judecată formulată împotriva acesteia și nu a fost casată și cealaltă a instanței de apel din decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018 prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată.

A indicat că instanța de apel a invocat în decizia sa art. 3 și art. 9 ale Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, precum și art. 62 Codul familiei, însă le-a dat o apreciere eronată, contrar scopului urmărit și spiritului legii.

Totodată, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume art. 51 alin. (2), (3), art. 52 alin. (1), art. 58 alin. (1), art. 60 alin. (1), (2) Codul familiei.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 16 octombrie 2018 (f.d. 115), însă la dosar lipsește dovada recepționării acesteia.

Prin urmare, recursul declarat la 13 decembrie 2018 de către Igor Svernei, reprezentat de avocatul Igor Gargaun, se consideră a fi depus în termen.

La 21 decembrie 2018, în adresa intimaților, a fost expediată copia recursului declarat de Igor Svernei, reprezentat de avocatul Igor Gargaun, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Igor Svernei, reprezentat de avocatul Igor Gargaun, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Igor Svernei, reprezentat de avocatul Igor Gargaun, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța ierarhic inferioară și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Igor Svernei, reprezentat de avocatul Igor Gargaun.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Igor Svernei, reprezentat de avocatul Igor Gargaun.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh